Zay· Cõſiderauit agrũ ⁊ emit eũ·
de fructu manuũ ſuarũ plantauit
vineã· Heth· Accinxit fortitudie
lũbos ſuos ⁊ roborauit brachiũ
ſuũ· Teth· Guſtauit ⁊ vidit q̃ʀ bo
na ẽ negociacõ ei⁹· non extiguetᷣ
ĩ nocte lucerna ei⁹· Joth· Manũ
ſuã miſit ad forcia ⁊ digiti ei⁹ ap
prehẽderũt fuſũ· Caph· Manũ ſuã
apuit inopi et palmas ſuas extẽ
dit ad paupẽ· Lameth· Nõ timebit
domui ſue a frigoribȝ niuis· omẽs
eñi domeſtici ei⁹ veſtiti ſũt dupli
cibȝ· Mem· Stragulatã veſtẽ fecit
ſibi· biſſus ⁊ purpura veſtimẽtũ
ei⁹· Nun· Nobilꝭ in portis vir eius
qñ ſederit cũ ſenatoribus t̃re· Sa
mech· Sindonẽ fecit ⁊ vendidit ⁊
cĩgulũ tradidit chananeo· Ayn·
Fortitudo ⁊ decor indumẽtũ eius et
ridebit ĩ die nouiſſimo· Phe· Os
ſuũ apuit ſapiẽe ⁊ lex demẽcie in
lĩgua ei⁹· Sade· Cõſiderauit ſemi
tas dom⁹ ſue ⁊ panẽ ociosa non
comedit· Coph· Surrexerunt filij
ei⁹ ⁊ btĩſſimã p̃dicauerũt· vir ei⁹ ⁊
laudauit eã· Res· Mlte filie cogre
gauerũt diuicias: tu ſupgreſſa es
vniũſas· Sin· Fallax grã ⁊ vana
ẽ pulchritudo· mulier timẽs dñm
ipſa laudabitᷣ· Thau· Date ei de
fructu manuũ ſuarũ ⁊ laudẽt eã in
portis opa eius·

Memini me ante hoc
ferme qnquenniũ·
cũ adhuc rome eẽȝ
et eccl̃iaſten ſcẽ Ble
ſille legerẽ ut eã ad
cõtẽptũ mũdi hui⁹ puocarẽ ⁊ oẽ
qđ in mũdo cerneret putaret eſſe
ꝓ nihilo· rogatũ ab ea ut ĩ morẽ
cõmentarioli obſcura q̃q; diſſere
rẽ ut abſq; me poſſȝ intelligẽ que
legebat· Itaq; qm̃ in ꝓcinctu nr̃i
opis ſubita morte ſubtracta eſt· Et
vbi nõ meruim⁹ o paula ⁊ euſto
chiũ talẽ vite nr̃e hr̃e cõſortẽ· tan
to vulnẽ tũc pculſus obmutuiː
nũc in bethleem poſitus· auguſti
ore videlicȝ ciuitate ⁊ illi⁹ memorie ⁊
vobis reddo qđ debeo· Hoc breui
ter ãmonẽs q; nulli⁹ auctoritatẽȝ
ſecutus ſũ· ſȝ de hebreo trãſferens
maxĩe ſeptuaginta intꝑretũ con
ſuetudini me coaptaui· ĩ hijs dũ
taxat q̃ nõ multum ab hebraicis
diſcrepabant· Interdũ aq̃le q̃q; ⁊ ſy
machi ⁊ theodotiõis recordatus
ſũ ut nec nouitate nimia lectoris
ſtudiũ deterrerẽ· nec rurſũ cõtra cõſci
entiã meã fonte veritatis omiſſo
opinionũ riuulos cõſectarer·

Explicit prologus·
Incipit li· eccl̃iaſtes·

Verba eccl̃ia
ſtes filij da
uid regis ie
ruſalẽ· Va
nitas vani
tatum dixit
eccleſiaſtes
vãitas va
nitatum ⁊ omnia vanitas· Quid
habet ampli⁹ homo de vniũſo la
bore ſuo q̃ laborat ſub ſole· Gene
ratio p̃terit ⁊ gñatio aduenit· t̃ra
aũt in et̃nũ ſtat· Oritur ſol ⁊ occi
dit ⁊ ad locũ ſuũ reuertitur· ibiq; re
naſcẽs girat p meridiẽ ⁊ flectitur
ad aq̃lonẽ· Luſtrãs vniũſa· ĩ cir
cuitu pgit ſpũs ⁊ ĩ circulos ſuos
reuertitᷣ· Omnia flumĩa intrãt in

mare et mare nō redūdat. Ad lo
cū vn̄ exeūt flumīa reuertūtur ut
iterꝝ fluāt. Cūcte res difficiles nō
poteſt eas hō explicare ſmōe. Nō
ſaturatˀ oculus viſu nec auris au
ditu impletur. Quid eſt qd̄ fuit.
Ipſū qd̄ futurꝝ ē. Quid ē qd̄ factū
eſt. Ipſū qd̄ faciendū ē. Nihil ſb̄
ſole nouū nec valet quiſq̄ dicē.
ecce hoc recēs eſt. Iā em̄ p̄ceſſit in
ſecul' q̄ fuerūt an̄ nos. Nō eſt p̄o
rū mēoria. ſʒ nec eorꝝ quidē que po
ſtea futura ſūt erit recordatio apd̄
eos q̄ futuri ſunt in nouiſſiō. Ego
ecclaſtes fui rex iſrl' in ihrl'm ⁊ ꝓ
poſui ī aīo meo q̄rere ⁊ inueſtiga
re ſapiēter de oībꝫ que ſiūt ſub ſo
le. Hāc occupacōez peſſimā dedit
deus filijs hoīm ut occuparētur ī
ea. Vidi q̄ ſiūt cūcta ſb̄ ſole ⁊ ecce
vniūſa vanitas et afflictio ſpūs.
Peruſi difficile corrigūtur et ſtul
torꝝ infinitꝰ eſt nūs. Locutꝰ ſū in
corde meo dicēs. Ecce mḡnꝰ effectꝰ
ſū ⁊ p̄ceſſi oēs ſapīa q̄ fuerūt ante
me in ihrl'm ⁊ mēs mea ꝯtēplata
eſt multa ſapiēter ⁊ didici dediqꝫ
cor meū ut ſcirē prudēciaꝫ atqꝫ do
ctrinā erroreſqꝫ et ſtulticiā. Et ag
noui ꝙ in hijſqꝫ eſſꝫ labor ⁊ affli
ctio ſpūs eo ꝙ in mlta ſapīa ml'
ta ſit indignatio ⁊ qui addit ſciē
tiā addit ⁊ laborē.

Dixi ergo ī corde meo. Vadā
⁊ affluaꝫ delicijs et fruar bo
nis. Et vidi ꝙ hocqꝫ eēt vanitas.
Riſum reputaui errorē ⁊ gaudio
dixi. Quid fruſtra decipis. Cogi
taui ī corde meo abſtrahē a vino
carnē meā ut aīm meū trāſferreꝫ
ad ſapiaꝫ deuitarēqꝫ ſtulticiaꝫ do
nec viderē quid eēt vtile filijs ho
minū: quo facto opꝰ eſt ſub ſole
nūo dierꝫ vite ſue. Magnificaui opa
mea. Edificaui m̄ domos et plāta
ui vineas feci ortos ⁊ pomeria et
ꝯſeui ea cūcti generis arboibꝫ. ex
truxi m̄ piſcinas aq̄rꝫ ut irrigarē
ſiluā lignorꝫ germināciū. Poſſe
di ſeruos ⁊ ancillas multāqꝫ fami
liā habui. armentaqꝫ ⁊ magnos
ouiū greges vltra oēs q̄ fuerūt an̄
me in ihrl'm. Coaceruaui m̄ argē
tū ⁊ aurꝫ et ſubſtās regū ⁊ ꝓuinci
arū. Feci m̄ cātores ⁊ cātatrices ⁊
delicias filiorꝫ hoīm. ciphos ⁊ vr
ceolos in miniſterio ad vina fun
dēda ⁊ ſupgreſſus ſū opibꝰ oīs
q̄ an̄ me fuerūt ī ihrl'm. Sapiaqꝫ ꝑ
ſeuerauit mecū ⁊ oīa q̄ deſiderauē
rūt oculi mei nō negaui eis nec ꝓ
hibui cor meū quin oī voluptate
frueret' et oblectaret ſe in hijs q̄
prepauerā. ⁊ hāc ratꝰ ſū ptē meā
ſi vterer labore meo. Cūqꝫ me con
uertiſſez ad vniūſa opa q̄ fecerāt
manꝰ mee et ad labores in q̄bus
fruſtra ſudauerā: vidi ī oībꝫ vaī
tatē ⁊ afflictōez aī ⁊ nihil pmanē
ſub ſole. Trāſiui ad ꝯtēplādā ſa
piaꝫ erroreſqꝫ ⁊ ſtulticiaꝫ. Quid ē
inq̄ hō ut ſequi poſſit regē factorē
ſuū. Et vidi ꝙ tātū p̄cedēt ſapīa
ſtulticiaꝫ quātū differt lux a tene
bris. Sapiētis oculi in capite eiꝰ
ſtultꝰ ī tēbris ābulat. Et didici ꝙ
vnꝰ vtriuſqꝫ eēt interitꝰ et dixi ī cor
de meo. Si vnus et ſtulti ⁊ meus
occaſus erit. qd̄ m̄ ꝓdeſt ꝙ maio
rē ſapie dedi opam. Locutuſqꝫ cū
mēte mea aīaduꝫti ꝙ hocqꝫ eēt va
nitas. Nō em̄ erit memoria ſapiē
tis ſiliter ut ſtulti in perpetuū ⁊ fu
tuā tpa obliuiōe cūcta pit' opiēt.

Moriatur doctꝰ ſilr̃ ut indoctꝰ et
idcirco teduit me vite mee viden
tẽ mala vniũſa eẽ ſb̃ ſole ꝛ cũcta
vanitatẽ ꝛ afflictõnez ſpũs. Rur
ſus deteſtatus ſũ oẽm induſtriaz
meã qua ſb̃ ſole ſtudioſiſſiẽ labo
raui hitur heredẽ poſt me quem
ignoro vtrũ ſapiẽs an ſtultus fu
turꝰ ſit ꝛ dñabit̃ in laboribꝫ meis
q̃bꝫ deſudaui ꝛ ſollicitus fui. Et ẽ
quicq̃ȝ taz vanũ. Vñ ceſſauique re
nũciauitqꝫ cor meũ vltra laborarẽ
ſub ſole. Nã cũ aliꝰ laboret ĩ ſapi
encia ꝛ doctrĩa ꝛ ſollicitudĩe hoĩ
ocioſo q̃ſita dimittit. Et hocqꝫ va
nitas ꝛ magnũ malũ. Quid enĩ ꝓ
derit hoĩ de vniũſo labore ſuo ꝛ af
flictõe ſpũs q̃ ſb̃ ſole cruciatus ẽ
Cuncti dies eiꝰ doloribꝫ ꝛ erũnis
pleni ſũt nec ꝑ noctez mẽte requi
eſcit Et hoc nõne vaĩtas ẽ. Nõne
meliꝰ ẽ comedẽ ꝛ bibẽ ꝛ oñdẽ aĩe
ſue bõ de laboribus ſuis. Et hoc de
manu dei ẽ. Quis ita deuorabit ꝛ
delicijs affluet ut ego. Hoĩ bono
in cõſpectu ſuo dedit deꝰ ſapiam ꝛ
ſcientiã ꝛ intelligẽciaz. pctõri aũt
dedit afflictõez ꝛ curã ſupfluã ut
addat ꝛ cõgreget ꝛ tradat ei qui
placuit dõ. Sꝫ ꝛ hoc vanitas ẽ et
caſſa ſollicitudo mẽtis.

OMnia tẽpus hñt ꝛ ſuis ſpa
cijs trãſeũt vniũſa ſb̃ celo.
Tempꝰ naſcẽdi ꝛ tp̃s moriendi.
Tẽpꝰ plãtandi ꝛ tẽpꝰ euellendi
qd̃ plãtatũ ẽ. Tẽpus occidẽdi et
tẽpus ſanãdi. Tẽpꝰ deſtruẽdi ꝛ
tẽpus edificãdi. Tempus flẽdi
ꝛ tẽpus ridẽdi. Tẽpus plãgendi
ꝛ tempꝰ ſaltãdi. Tempꝰ ſpargẽ
di lapides ꝛ tẽpus colligẽdi. Tẽ
pus ãplexãdi ꝛ tẽpus lõge fieri
ab ãplexibꝫ Tẽpꝰ acq̃rẽdi ꝛ tp̃s
ꝑdẽdi. Tẽpꝰ cuſtodiẽdi ꝛ tẽpus
abiciẽdi. Tẽpus ſcindẽdi ꝛ tẽpꝰ
cõſuendi. Tẽpus tacẽdi ꝛ tempꝰ
loq̃ndi. Tẽpus dilectõis ꝛ tem
pus odij. Tẽpꝰ belli ꝛ tẽpus pa
cis. Quid hꝫ ãpliꝰ hõ de laboře ſuo
Vidi afflictõez quã dedit deꝰ filijs
hoĩm ut diſtẽdãtur ĩ ea. Cũcta fe
cit bõ ĩ tpe ſuo ꝛ mũdũ tradidit
diſputacõni eorũ ut nõ inueniat
hõ opꝰ qd̃ opatus ẽ deꝰ ab inicio
vſqꝫ ad finẽ. Et cõgnoui ꝙ nõ eſſꝫ
meliꝰ niſi letari ꝛ facẽ bñ in vita
ſua. Oĩs enĩ hõ q̃ comedit ꝛ bibit
ꝛ videt bonũ de labore ſuo hoc do
nũ dei eſt. Didici ꝙ oĩa opa q̃ fe
cit deꝰ ꝑſeuerẽt in ꝑpetuũ. Nõ poſ
ſumꝰ eis quicq̃ȝ addere nec aufer
re q̃ fecit deus ut timeat̃. Qd̃ factũ
eſt ipſũ ꝑmanet. Que futura ſũt
iã fuerũt ꝛ deꝰ inſtaurat qd̃ abijt
Vidi ſb̃ ſole in loco iudicij impi
etatẽ ꝛ in loco iuſticie iniquitatẽ
ꝛ dixi ĩ corde meo Juſtũ ꝛ impiũ
iudicabit dñs ꝛ tẽpꝰ oĩs rei tunc
erit. Dixi ĩ corde meo de filijs homi
nũ ut ꝓbarꝫ eos deꝰ ꝛ oſtẽderꝫ ſi
miles eẽ beſtijs. Jdcirco vnꝰ inte
ritus eſt hoĩs ꝛ iumẽtoꝝ. ꝛ equa
vtriuſqꝫ cõdicõ. Sicut morit̃ hõ ſic ꝛ
illa moriũtur. Silr̃ ſpirãt oĩa ꝛ ni
hil hꝫ hõ iumẽto ãpliꝰ. Cũcta ſb̃
iacẽt vanitati ꝛ oĩa ꝑgũt ad vnũ
locũ. De t̃ra facta ſũt ꝛ in t̃raz pit̃
reuertũtur. Quis nouit ſi ſpũs fi
lioꝝ adã aſcẽdat ſurſũ ꝛ ſi ſpũs
iumẽtoꝝ deſcendat deorſũ. Et depre
hẽdi nihil eẽ meliꝰ q̃ȝ letari hoĩez
in ope ſuo ꝛ hanc eẽ ꝑtem illius.
Quis enim eum adducet ut poſt
ſe futura cognoſcat.

Verti me ad alia et vidi calū
mias q̄ ſb̄ ſole gerūt ⁊ lacri
mas innocētiū ⁊ neminē ꝯſolato
rē nec poſſe reſiſtē eoꝝ violētie cū
ctoꝝ auxilio deſtitutos·Et lauda
ui magis mortuos ꝙ̄ viuētes ⁊ fe
litiorē vtroq; iudicaui qui necdū
natꝰ eſt nec vidit mala q̄ ſb̄ ſole
fiūt·Rurſū ꝯtēplatꝰ ſū oēs labōēs
hoīm ⁊ induſtrias aīaduīti patē
inuidie ꝓximi·Et ī hoc ẽ vaītas ⁊
cura ſupflua ē·Stultꝰ ꝯplicat ma
nus ſuas et comedit carnes ſuas
dicēs·Melior ē pugillꝰ cū reqe ꝙ̄
plena vtraq; manꝰ cū labore ⁊ af
flictōne aī·Cōſiderās repi ⁊ aliā
vanitatē ſb̄ ſole·Vnꝰ ē et ſecūdū
nō hꝫ nō filiū n̄ frēz ⁊ tn̄ laborarē
nō ceſſat nec ſaciāt̄ oculi eiꝰ diui
cijs nec recogitat dicēs·Cui labo
ro ⁊ fraudo aīam meā bonis·In
hoc q̊ꝫ vanitas ē et afflictō peſſiā·
Meliꝰ ē ẽ duos eē ſiƚ ꝙ̄ vnū·ha
bēt eī emolimētū ſotietatis ſue·Si
vnꝰ ceciderit ab altero fulciet̄·Ve
ſoli·qꝛ cū ceciderit nō hꝫ ſbleuātē
ſe·Et ſi dormierit duo fouebūtur
mutuo·Vnꝰ quō calefiet·Et ſi q̄ſ
piā p̄ualuerit ꝯtra vnū duo reſi
ſtūt ei·Funiculꝰ triplex difficile
rumpit̄·Melior eſt puer paup et
ſapiēs rege ſene ⁊ ſtulto q̄ neſcit
p̄uidē in poſteꝝ qꝛ de carcē cathe
niſq; interdū q̊s egrediat̄ ad reg
nū ⁊ aliꝰ natꝰ ī regno inopia cō
ſumat̄·Vide cūctos viuētes q̄ am
bulāt ſb̄ ſole cū adoleſcēte ſecūdo
q̄ ꝯſurget ꝓ eo·Infinitꝰ nūs ē po
puli oīm q̄ fuerūt an̄ eū ⁊ q̄ poſtea
futuri ſūt nō letabūtur ī eo·Sed ⁊
hoc vanitas et afflictio ſpūs·Cu
ſtodi pedē tuū ingrediēs domū dī

⁊ appropinq̄ ut audias·Mlto eī
melior eſt obediā ꝙ̄ ſtultoꝝ victi
me qui neſciūt q̄d faciūt mali·
Ne temere q̄d loq̄ris
neq; cor tuū ſit velox ad ꝓfe
rēdū ſmonē corā deo·Deꝰ eī ī ce
lo et tu ſup t̄rā idcirco ſint pauci
ſmōes tui·Multas curas ſequūt̄
ſōnia et ī multis ſmōibꝫ inueniet̄
ſtulticia·Si q̄d vouiſti dō ne more
ris reddere·Diſplicet enim ei infi
delis et ſtulta ꝓmiſſio·Sed quod
cūq; voueris redde·Multoq; me
lius eſt nō vouere ꝙ̄ poſt votū ꝓ
miſſa nō reddē·Ne dederis os tuū
ut peccare facias carnem tuā ne
q; dicas·corā angelo nō eſt ꝓui
dētia ne forte iratꝰ dn̄s con̄ ſmo
nes tuos diſſipet cuncta opa ma
nuū tuaꝝ·Vbi multa ſunt ſōnia
plurīe ſūt vaītates ⁊ ſmones in
nūeri·Tu vero deū time·Si videris
calūnias egenoꝝ ⁊ violēta iudi
cia ⁊ ſubūti iuſtitiā ī ꝓuintia nō
mireris ſup hoc negotio·qꝛ excel
ſo excelſior ē aliꝰ ⁊ ſup hos q̊ꝫ emi
nētiores ſūt alij ⁊ īſup vniūſe tre
rex impat ſeruiēti·Auarꝰ nō im
plebit̄ pecunia ⁊ q̄ amat diuitias
fructū nō capiet ex eis·Et hoc ẽ
vanitas·Vbi multe ſūt opes mlt̄
ti ⁊ q̄ comedunt eas·Et q̄d ꝓdeſt
poſſeſſori niſi qꝛ cernit diuicias
ocul̄ ſuis·Dulcis ē ſōnꝰ opanti
ſiue paꝝ ſiue multū comedat·ſa
turitas aūt diuitis nō ſinit eū dor
mire·Eſt ⁊ alia infirmitas peſſiā
quā vidi ſb̄ ſole·Diuitie ꝯſeruate
ī malū dn̄i ſui·Pereūt eī ī afflictō
ne peſſiā·Genauit filiū q̄ in ſumma
egeſtate erit·Sicut egreſſus ē nu
dus de vtero mr̄is ſue ſic reuertet̄

⁊ nihil auferet ſecū de labore ſuo
miſerabil ꝓrſus infirmitas Quō
venit ſic reuertet̄. Quid ḡ ꝓdeſt ei
ꝙ laborauit in ventū. Cūctis die
bus vite ſue comedit in tenebris
⁊ in curis multis ⁊ in erūna atqꝫ
triſticia. Hoc itaqꝫ viſū ē m̄ bonū
ut comedat q̄s ⁊ bibat ⁊ fruat̄ le
ticia ex labore ſuo q̄ laborauit ipſe
ſb̄ ſole nūo dieꝝ vite ſue q̄s dedit
ei deꝰ ⁊ hec ē ps illiꝰ. Et om̄i hoī cui
dedit deus diuicias atqꝫ ſb̄am po
teſtatēqꝫ ei tribuit ut comedat ex
eis ⁊ fruat̄ pte ſua ⁊ letet̄ de labōe
ſuo hoc eſt donū dei. Nō em̄ ſatis
recordabit̄ dieꝝ vite ſue eo ꝙ deꝰ
occupet delicijs cor eius.
Est ⁊ aliud malū qd̄ vidi ſb̄
ſole ⁊ quidē freqn̄s apud
hoīes. Vir cui dedit deꝰ diuicias
⁊ ſb̄aꝫ ⁊ honoreꝫ ⁊ nihil deeſt aīe
ſue ex oībꝫ q̄ deſiderat nec tribuit
ei ptāteꝫ deꝰ ut ꝯmedat ex eo. ſed
hō extraneꝰ vorabit illd̄. Hoc va
nitas ⁊ magna miſeria eſt. Si ge
nuerit quiſpiā centū liberos ⁊ vi
xerit multos ānos ⁊ plurēs dies
etatis habuerit ⁊ aīa illiꝰ nō vta
tur bōis ſb̄e ſue ſepulturaqꝫ care
at: de hoc ego ꝓnūtio ꝙ melior il
lo ſit abortiuꝰ. Fruſtra em̄ venit
⁊ pgit ad tenebras ⁊ obliuiōe de
lebit̄ nomē eiꝰ. Nō vidit ſolē ne
qꝫ ꝯgnouit diſtātiaꝫ boni ⁊ mali
etiā ſi duobꝫ milibꝫ annis vixeit
⁊ nō fuerit pfruitus bōis. nōne
ad vnū locum ꝓperāt oīa Oīs la
bor hoīs in ore eiꝰ. ſꝫ aīa eiꝰ nō im
plebit̄. Quid hꝫ ampliꝰ ſapiens
a ſtulto ⁊ q̄d pauper niſi ut pgat
illuc vbi ē vita. Meliꝰ ē vidē qd̄
cupias q̄ deſiderare qd̄ neſcias.
ſꝫ ⁊ hoc vanitas ē ⁊ p̄ſūptio ſpūs
Qui futurꝰ eſt iā vocatū eſt nomē
eiꝰ ⁊ ſcit̄ ꝙ hō ſit ⁊ non poſſit con̄
fortiorē ſe in iuditio ꝯtendē. Ver
ba ſūt plurima multāqꝫ in diſpu
tanda habencia vanitatem.
Quid neceē eſt hoī maiora ſe
q̄rere cū ignoēt q̄d ꝯducat
ſibi in vita ſua nūero dieꝝ pegri
nacōis ſue ⁊ tpe qd̄ velut vmbra
p̄terit. Aut q̄s ei poterit indicaē
quid poſt eū futurꝫ ſb̄ ſole ſit Me
lius ē nomē bonū q̄ vngēta p̄cio
ſa ⁊ dies mortis die natiuitatis.
Meliꝰ ē ire ad domū luctꝰ q̄ ad do
mū cōuiuij. In illa em̄ finis cūcto
rū ammonet̄ hoīm ⁊ viuēs cogi
tat q̄d futurꝫ ſit. Melior ē ira riſu.
qꝛ p triſticiā vultus corrigit̄ aīmꝰ
delinqn̄tis. Cor ſapiētiū vbi triſti
cia ē ⁊ cor ſtultoꝝ vbi leticia. Me
lius eſt a ſapiente corripi q̄ ſtul
toꝝ adulacōne decipi. qꝛ ſicut ſo
nitus ſpinaꝝ ardēciū ſub olla. ſic
riſus ſtulti. ſꝫ ⁊ hoc vanitas. Calū
nia cōturbat ſapiētem ⁊ pdet ro
bur cordis eiꝰ. Melior ē finis orō
nis q̄ pncipiū. Melior ē paciēs
arrogāte. Ne ſis velox ad iraſcen
dū. qꝛ ira in ſinu ſtulti reqeſcit. Ne
dicas q̄d putas cauſe ē ꝙ priora
tpa meliora fuere q̄ nūc ſūt Stul
ta eſt em̄ huiuſcemōi īterogacō
Vtilior ē ſapia cū diuicijs ⁊ ma
gis ꝓdeſt vidētibꝫ ſolē. Sic ei ꝓte
git ſapia ſic ꝓtegit pecunia. Hoc
aūt plꝰ hꝫ erudicō ⁊ ſapia ꝙ vitā
tribuūt poſſeſſori ſuo. Conſidera
opa dei ꝙ nemo poſſit corrigere
quē ille deſpexeit. in die bō fruere
bonis ⁊ malā diē p̄caue Sicut em̄
hāc ſic ⁊ illā fecit deꝰ ut n̄ inueiat

hō coṁ eū iuſtas q̄rimonias · hec
q̄ꝫ vidi in diebꝫ vaītatis mee· Ju
ſtꝰ ꝑit ī iuſtitia ſua ⁊ impiꝰ mlṫo
viuit tpe ī malicia ſua· Noli eē iu
ſtꝰ multū neqꝫ plꝰ ſapias q̄ȝ necē
eſt ne obſtupeſcas Ne ipie agaſ
multū ⁊ noli eē ſtultꝰ ne moriaiſ
in tpe nō tuo. Bonū ē te ſuſtētare
iuſtū ſꝫ ⁊ ab illo ne ſubtrh̄as ma
nū tuaꝫ· qꝛ q̄ timet deū nihil negli
git· Sapia ꝯfortauit ſapiētēꝫ ſup
decē pn̄cipes ciuitatis· Nō ē ei hō iu
ſtus ī terra q̄ fatiat bonū ⁊ nō pec
cet. Sꝫ ⁊ cūctis ſmōibꝫ q̄ dicūt ne
accomodes cor tuū ne forte audi
as ſeruū maledicētē tibi· Scit enī
ꝯſcīa tua qꝛ ⁊ tu crebro maledixi
ſti alijs· Cūcta tēptaui ī ſapiētia·
Dixi· Sapiēs efficiar ⁊ ipā longiꝰ
receſſit a me multo magis q̄ȝ erat
Et alta ꝓfūditas q̄s inueniet eā.
Luſtraui vniuerſa aīo meo ut ſci
rē ⁊ ꝯſiderarē ⁊ q̄rerē ſapiaꝫ ⁊ ra
tionē ⁊ ut cognoſcerēꝫ impietatē
ſtulti ⁊ errorē imprudētiū· Et inue
ni amariorē morte mulierē que la
queꝰ venatoꝝ ē ⁊ ſagena cor eiꝰ·
Vincula ſūt manꝰ illiꝰ q̄ placꝫ deo
effugiet illā· q̄ aūt pctōr ē capiet
ab illa· Ecce hoc inueni dixit eccīa
ſtes vnū ⁊ alterū ut inuenirē rōēꝫ
quaꝫ adhuc q̄rit aīa mea ⁊ nō in
ueni· Viꝝ de mille vnū repi: mu
lierēꝫ ex oībꝫ nō inueni· Solūmō
hoc inueni qꝺ fecerit deꝰ hoīem re
ctū ⁊ ipe ſe infinitis miſcuerit q̄ſti
onibꝫ· Quis talꝰ ut ſapiēs ē· Et q̄s
ꝯgnouit ſolucōēꝫ v̄bi·

Sapia hoīs lucet ī vultu eiꝰ
⁊ potētiſſimꝰ faciē illiꝰ ꝯmu
tabit· Ego os regis obſeruo et p̄
cepta iuramēti dei· Ne feſtines re
cedē a facie eiꝰ neqꝫ ꝑmaneas in
ope malo· qꝛ oē qꝺ voluerit faciet
⁊ ſmo illiꝰ ꝑtāte plenꝰ ē· Nec di
cere ei quiſq̄ȝ poteſt q̄re ita facis·
Qui cuſtodit p̄ceptū nō experietur
q̄cq̄ȝ mali· Tp̄s ⁊ rn̄ſionēꝫ cor ſa
piētis intelligit· Oī negotio tēpꝰ
eſt ⁊ oportunitas ⁊ mlṫa hoīs af
flictō· qꝛ ignorat p̄terita ⁊ futura
nullo p̄t ſcire nūtio· Nō eſt ī hoīs
ꝑtāte ꝓhibē ſpūm nec hꝫ ꝑtātēꝫ ī
die mortis nec ſinit̄ q̄ſcē igruēte
bello neqꝫ ſaluabit īpietas ipiū·
Oīa hec ꝯſideraui et dedi cor meū ī
cūctis opibꝫ q̄ ſiūt ſb ſole. Interdū
dn̄at̄ hō hoī ī malū ſuū· Vidi ipi
os ſepultos q̄ eciā cū adhuc viue
rēt ī loco ſcō erāt ⁊ laudabāt ī ci
tate q̄ſi iuſtoꝝ opeꝝ· Sꝫ ⁊ hoc va
nitas eſt. Etenī qꝛ nō ꝓfert̄ cito cō
tra malos ſentētia abſqꝫ tiōre vl
lo filij hoīm ꝑpetrāt mala· Attn̄
pctōr ex eo qꝺ cēcies facit malū ⁊
ꝑ paciāꝫ ſuſtētat. Ego cognoui qꝺ
erit bonū timētibꝫ deū q̄ verēt̄ faciē
eiꝰ· Nō ſit bonū impio nec ꝓlōgē
tur dies eiꝰ· ſꝫ q̄ſi vmbra trāſeāt
qui non timent faciem dn̄i· Eſt ⁊
alia vanitas que fit ſuper terraꝫ·
Sūt iuſti quibꝰ mala proueniūt
quaſi opa egerint impioꝝ et ſūt
impij qui ita ſecuri ſūt q̄ſi iuſtoꝝ
facta habeant· Sed ⁊ hoc vaniſſi
mū iudico· Laudaui igit̄ leticiaꝫ
qꝺ non eſſet homini bonū ſub ſo
le niſi qꝺ comederet et biberet at
qꝫ gauderet et hoc ſolum ſecum
auferret de labore ſuo omnibus
diebus vite ſue quos dedit ei deꝰ
ſub ſole· Et appoſui cor meū ut ſci
rem ſapienciaꝫ ⁊ intelligerem diſ
cenſionēꝫ que verſatur in terra·

Eſt hō q̄ diebꝫ et noctibꝰ ſomnū
nō capit ocul'. Et intellexi ꝙ oīm
operꝝ dei nullā poſſit hō inuenire
rōnē eoꝝ que fiūt ſb̄ ſole ⁊ q̄nto
plꝰ laborauerit ad querēdū tāto
minꝰ inueniat. Etiā ſi dixerit ſapi
ens ſe noſſe nō poterit repire. Om
nia hec tractaui ī corde meo ut cu
rioſe intelligerem.

SVnt iuſti atq̄ʒ ſapientes et
opa eoꝝ in manu dei. Et tn̄
neſcit hō vtꝝ amore an odio dig
nus ſit. ſʒ oīa ī futurū ſeruātur in
certa eo ꝙ vniūſa eque eueniant
iuſto ⁊ impio. bono ⁊ malo. mun
do ⁊ īmūdo. immolāti victimas ⁊
ſacrificia ɔtēnēti. Sicut bonus ſic
peccator. ut piurꝰ ſic ille q̄ verꝝ de
ierat. Hoc eſt peſſimū inter oīa q̄
ſub ſole fiūt. ꝙ eadē cūctis eueni
unt. Vñ ⁊ corda filioꝝ. hoīm im
plētur malicia ⁊ ɔtēptu ī vita ſua
⁊ poſt hec ad inferos deducētur.
Nemo ē q̄ ſēp viuat ⁊ q̄ hmōi rei
hēat fiduciā. Melior ē canis viuꝰ
leone mortuo. Viuētes ei ſciūt ſe
eē morituros mortui vero nl̄ noue
rūt amplꝰ. Nec hn̄t vltra merce
dē. ꝙ obliuioni tradita ē mēoria
eoꝝ. Amorq̄ʒ ⁊ odiū ⁊ inuidie ſil'
pierūt nec hn̄t ptē in hoc ſeculo ⁊
in ope qd̄ ſb̄ ſole gerit'. Vade ḡ ⁊
comede in leticia panē tuū ⁊ bibe
cū gaudio vinū tuū. ꝙ deo placēt
opa tua. Omni tpe ſint veſtimen
ta tua cādida ⁊ oleū de capite tuo
nō deficiat. Perfruē vita cū vxore
quaꝫ diligis. cūctis diebꝫ vite in
ſtabilitatis tue q̄ dati ſūt tibi ſub
ſole oī tpe vanitatis tue. Hec eſt
enī ps in vita ⁊ in labore tuo q̄ la
boras ſb̄ ſole. Q̄dcūq̄ʒ facē pt ma
nꝰ tua inſtant' opare. ꝙ nec opꝰ
nec racō nec ſapiētia nec ſcīa erit
apd̄ inferos quo tu ꝑperas. Ver
ti me ad aliud ⁊ vidi ſb̄ ſole nec
velociū eē curſū nec fortiū bellum
nec ſapiētiū panē nec doctoꝝ di
uicias nec artificū grāꝫ. ſʒ tp̄s ca
ſumq̄ʒ in oībꝫ. Neſcit hō finē ſuū.
ſed ſicut piſces capiūtur hamo ⁊
aues laq̄o ɔphendūtur. ſic capi
unt' hoīes in tpe malo cū eis extē
plo ſupuenerit. Hāc q̄ʒ ſb̄ ſole vi
di ſapiāꝫ ⁊ ꝓbaui maximā. Ciui
tas pua ⁊ pauci in ea viri. Venit
cōtra eā rex magnꝰ ⁊ vallauit eam
extruxitq̄ʒ municōes p gyrꝝ ⁊ pfe
cta ē obſidio. Inuētuſq̄ʒ eſt in ea
vir paup ⁊ ſapiēs ⁊ liberauit vr
bē p ſapiāꝫ ſuaꝫ ⁊ nullꝰ deinceps
recordatus eſt hoīs illiꝰ paupis.
Et dicebā ego meliorē eē ſapiam
fortitudine. Q̄uō ḡ ſapia paupis
ɔtēpta ē ⁊ v̄ba eiꝰ nō ſūt audita
v̄ba ſapiētiū audiūtur in ſilētio
plus q̄ꝫ clamor pncipis inter ſtul
tos. Melior eſt ſapia q̄ꝫ arma bel
lica et q̄ in vno peccauerit multa
bona perdet.

MVſce morientes pdūt ſuaui
tatē vnguēti. Pretioſior eſt
ſapia puaq̄ʒ glia ad tēpus ſtulti
cia. Cor ſapiētis in dextera eius ⁊
cor ſtlti in ſiniſtra illiꝰ. Sʒ ⁊ ī via
ſtultus ambulās cū ipſe inſipiēs
ſit oms ſtultos eſtimat. Si ſpūs
ptātē hn̄tis aſcēderit ſup te locū
tuū ne dimiſeris. ꝙ curatio faciet
ceſſaē pctā maxima. Eſt malū qd̄
vidi ſub ſole q̄ſi p errorē egredi
ens a facie pncipis. Poſitū ſtul
tū in dignitate ſublimi ⁊ diuites
ſedere deorſū. Vidi ſeruos in eq̄s

et pn̄cipes ambulãtes ſup terraꝫ
q̄ſi ſuos. Qui fodit foueã incidet i
eã ⁊ q̄ diſſipat ſepẽ mordebit eũ
coluber. Qui trãſfert lapides affli
get̃ i eis ⁊ q̄ ſcĩdit ligna vulnera
bit̃ ab eis. Si retuſũ fuerit ferꝝ et
hoc non ut priꝰ ſ꜡ hebetatũ fuerit
multo labore exacuet̃ ⁊ poſt indu
ſtriã ſeq̄tur ſapĩa. Si mordeat ſer
pẽs i ſilẽtio nihil eo minꝰ h꜡ q̄ oc
culte detrahit. Verba oris ſapiẽ
tis grã ⁊ labia inſipiẽtis p̄cipita
būt eũ. Initiũ v̄boꝝ eiꝰ ſtulticia ⁊
nouiſſimũ oris illiꝰ error peſſimꝰ.
Stultꝰ v̄ba multiplicat. Ignorat
hõ q̄d añ ſe fuerit ⁊ q̄d poſ futurũ
ſit q̄s ei poteſt idicare. Labor ſtul
toꝝ affliget eos q̄ neſciũt in vrbẽ
pgẽ. Ve tibi t̃ra cuiꝰ rex ẽ puer ⁊
cuiꝰ pn̄cipes mane ↄmedũt. Bea
ta terra cuiꝰ rex nobil̃ ẽ ⁊ cuiꝰ pn̄
cipes veſcũt̃ in tpe ſuo ad reficiẽ
dũ ⁊ nõ ad luxuriã. In pigricĳs
hũiliabit̃ cõtignacõ ⁊ i infirmita
te manuũ pſtillabit domꝰ. In riſũ
faciũt panẽ ⁊ vinũ ut epulent̃ bi
bẽtes. Et pecunie obediũt oĩa. In co
gitacõe tua regi ne detrahas ⁊ in
ſecreto cubiculi tui ne maledixeris
diuiti. q꜡ ⁊ aues celi portabũt vocẽ
tuam ⁊ qui habẽt pẽnas annũcia
būt ſententiaꝫ.

Mitte panẽ tuũ ſup trãſeũtes
aq̄s. q꜡ poſt tpa multa inue
nies illũ. Da ptes ſeptem necnõ ⁊
octo. q꜡ ignoras q̄d futuꝝ ſit ma
li ſup terrã. Si replete fuerint nu
bes ymbrẽ ſup t̃rã effundẽt. Si ce
ciderit lignũ ad auſtꝝ ã ad aq̄lo
nẽ in q̄cũq꜡ loco ceciderit ibi erit.
Qui obſuat vẽtuꝫ nõ ſemĩat ⁊ q̄
cõſiderat nubes nũq̄ metet. Quõ
ignoras q̄ ſit via ſpũs ⁊ q̄ racõe
ↄpingãtur oſſa i vẽtre pregnãtis
ſic neſcis opa dei q̄ fabricator eſt
oĩm. Mane ſemĩa ſemẽ tuũ ⁊ veſ
pere ne ceſſet manꝰ tua. q꜡ neſcis
q̄d magis oriat̃ hoc aut illud ⁊ ſi
vtrũq꜡ ſimul meliꝰ erit. Dulce lu
mẽ ⁊ delcãbile eſt ocul̃ vidẽ ſolẽ.
Si ãnis multis vixerit hõ ⁊ i hĳs
oĩb꜡ letꝰ fuerit meminiſſe d꜡ tene
broſi tpis ⁊ dieꝝ multoꝝ q̄ cũ ve
nerint vanitatis arguẽtur p̄terita
Letare ḡ iuuenis i adoleſcẽtia tua
⁊ ĩ bono ſit cor tuũ ĩ dieb꜡ iuuẽtu
tis tue ⁊ ãbula ĩ vĳs cordis tui ⁊
ĩ intuitu oculoꝝ tuoꝝ ⁊ ſcito q꜡ p
oĩb꜡ hĳs adducꝫ te deꝰ ĩ iudiciũ.

Aufer irã a corde
tuo ⁊ amoue malitiaꝫ a car
ne tua. Adoleſcẽcia eĩ ⁊ voluptas
vana ſũt. Memẽto creatoris tui ĩ
dieb꜡ iuuẽtutis tue antq̄ veniat
tẽpus afflictõis tue ⁊ appropin
quẽt anni de q̄b꜡ dicas. nõ mihi
placẽt. Antq̄ tenebreſcãt ſol ⁊ lu
men ⁊ ſtelle ⁊ luna et reuertãtur
nubes poſt pluuiaꝫ. Quando cõ
mouebũtur cuſtodes domꝰ ⁊ mu
tabũt viri fortiſſimi ⁊ otioſe erũt
molentes in minuto numero ⁊ te
nebreſcẽt vidẽtes per foramina ⁊
claudent hoſtia in platea in humi
litate vocis molentis ⁊ cõſurgent
ad voceꝫ volucris ⁊ obſurdeſcent
omnes filie carminis. Excelſa q̄ꝫ ti
mebũt ⁊ formidabũt in via. Flo
rebit amigdalꝰ. impinguabit̃ lo
cuſta et diſſipabit̃ capparis. Q̄m
ibit hõ in domũ et̃nitatis ſue ⁊ cir
cuibũt in platea plãgẽtes. Antq̄
rũpatur funiculus argẽteus ⁊ re
currat vitta aurea et conteratur.

ydria ſup fontē ⁊ ꝯfringat̄ rota
ſup ciſternā ⁊ reuertat̄ puluis in
terrā ſuā vnde erat ⁊ ſpūs redeat
ad deū q̄ dedit illū. Vanitas vani
tatū dixit ecclaſtes ⁊ oīa vanitas.
Cūq; eēt ſapiētiſſimus ecclaſtes
docuit populū et enarrauit q̄ fece
rat ⁊ inueſtigās ꝯpoſuit pabolas
multas. Queſiuit v̄ba vtilia ⁊ ꝯ
ſcripſit ſermones rectiſſiōs ac ve
ritate plenos. Verba ſapiētiū ſi
cut ſtimuli ⁊ q̄ſi claui in altum de
fixi q̄ p mgrōꝝ ꝯſiliū data ſunt a
paſtore vno. Hijs amplꝰ fili mi
ne req̄ras. Faciēdi plures libros
nullꝰ eſt finis frequēſq; meditacō
carnis afflictio eſt. Finez loq̄ndi
pit̄ oīs audiamꝰ. Deū time et
mādata eiꝰ obſerua. hoc eſt oīs
homo. Cūcta q̄ fiūt adducet deꝰ ī
iudiciū pro omni errato. ſiue bo
nū ſiue malū ſit.

Explicit ecclesiaſtes.
Incip̄. cātica cāticoꝝ.

Oſculet̄ me oſcu
lo oris ſui. Quia
meliora ſūt vbe
ra tua vino fra
grācia vnguen
tis optīs. Oleū
effuſū nomen tuū: ideo adoleſcen
tule dilexerūt te. Trahe me poſt te
Curremꝰ ī odore vngētoꝝ tuorū.
Introduxit me rex in cellaria ſua
Exultabimꝰ et letabimur ī te me
mores vberꝝ tuoꝝ ſup vinū. Recti
diligūt te. Nigra ſum ſed formoſa
filie ihruſalez. ſicut tabnacula ce
dar. ſicut pelles ſalomōis. Nolite
me ꝯſiderare ꝙ fuſca ſim. ꝙ deco

lorauit me ſol. Filij matris mee
pugnauerūt ꝯtra me. poſuerūt me
cuſtodē in vineis. Vineā meā nō
cuſtodiui. Indica mihi quez dili
git aīma mea. vbi paſcas vbi cu
bes in meridie ne vagai incipiaz
poſt greges ſodaliū tuorū. Si ig
noras te o pulcherrima int̄ mulie
res. egredere et abi poſt veſtigia
gregū ⁊ paſce hedos tuos iuxͣ tab
nacula paſtoꝝ. Equitatui meo in
curribꝫ pharaōis aſſilaui te ami
ca mea. Pulchre ſunt gene tue ſi
cut turturis. collū tuū ſicut moni
lia. Murenulas aureas facięmꝰ
tibi: v̄miculatas argento. Cū eēt
rex in accubitu ſuo. nardꝰ mea de
dit odorez ſuū. Faſciculꝰ mirre di
lectus meꝰ mihi int̄ vbera mea ꝯ
morabit̄. Botrꝰ cipri dilcūs meꝰ
mihi in vineis engaddi. Ecce tu
pulchr̄ es amica mea ecce tu pul
chra oculi tui columbaꝝ. Ecce tu
pulchra es dilecte mi ⁊ decorꝰ le
ctulus nr̄ floridus. tigna domorū
nr̄aꝝ cedrīa. laq̄aria nr̄a cipſſina
Ego flos cāpi ⁊ liliū ꝯualliū
Sic liliū int̄ ſpinas ſic aīca
mea int̄ filias. Sicut malꝰ int̄ lig
na ſiluaꝝ ſic dilectꝰ meus int̄ fili
os. Sub vmbra illiꝰ quē deſidera
uerā ſedi ⁊ fructꝰ eius dulcis gut
turi meo. Introduxit me rex ī cel
lā vinariā ordinauit in me carita
tē. Fulcite me floribꝰ. ſtipate me
malis. quia amore lāgueo. Leua
eius ſub capite meo ⁊ dextra illiꝰ
amplexabit̄ me. Adiuro vos filij
ihrl̄m per capreas ceruoſq; cāpo
rū neq; ſuſcitetis neq; vigilare fa
ciatis dilectā quo adusq; ipa ve
lit. Vox dilecti mei. Ecce iſte venit